

مدیریت ژئوتوریسم

www.ketab.ir

مؤلف:

راحله غضبانى

۱۳۹۹

سرشناسه	: غضبانی، راحله، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت ژئوتوریسم / مؤلف راحله غضبانی.
مشخصات نشر	: تهران: مهکامه، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۲ ص.
شابک	: 978-622-7239-15-7
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: [۱۴۵]-۱۵۲.
موضوع	: گردشگری زمین‌شناختی Geotourism
موضوع	: گردشگری زمین‌شناختی-- مدیریت Geotourism -- Management
موضوع	: رقابت-- سیاست دولت Competition -- Government policy
رده‌بندی کنگره	: G155
رده‌بندی دیویی	: ۳۳۸/۴۷۹۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۴۰۴۹۵۴

نام کتاب: مدیریت ژئوتوریسم

تألیف: راحله غضبانی

ناشر: مهکامه

ناظر چاپ: بهزاد ربیعی نواهنی

طراح جلد: محمود رضا لطفی

لیتوگرافی: نقش

نوبت چاپ: دوم / ۱۴۰۳

تیراژ: ۳۰ نسخه

قیمت: ۱۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۷-۱۵-۷۲۳۹-۶۲۲-۹۷۸

مراکز پخش: ۱- تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، نرسیده به لبافی‌نژاد، کوچه انوری، پلاک ۸، طبقه دوم،

نشر و پخش مهکامه

فکس: ۰۹۱۲۳۹۷۴۰۲۱-۶۶۹۶۱۵۰۹

تلفن: ۶۶۴۸۸۲۰۳-۶۶۴۹۷۰۵۰

۲- تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان ۱۲ فروردین، پلاک ۳۲۰، کتابفروشی سیمای دانش

تلفن: ۶۶۴۶۰۵۴۵

en_mahkame@yahoo.com

www.mahkame.com

پست الکترونیکی:

نمایندگی‌های شهرستان:

۱- اهواز: خیابان حافظ، بین سیروس و نادری، کتابفروشی رشد، تلفن: ۳-۳۲۲۱۷۰۰۰ (۰۶۱)

۲- مشهد: خیابان سعدی، پاساژ مهتاب، کتابفروشی درخشش، تلفن: ۳۲۲۵۱۹۲۳ (۰۵۱)

۳- اصفهان: میدان شهدا، خیابان کاوه، بعد از میدان ۲۵ آبان، کوی ولی عصر، پلاک ۴۱۹، پخش کتاب

کیمیا، تلفن: ۳۴۴۸۰۲۸۵ (۰۳۱)، موبایل: ۹۱۳۲۶۵۹۷۷۱

۴- یزد: خیابان فرخی، جنب مجتمع ستاره، کتابفروشی فدک، تلفن: ۳۶۲۲۴۷۵ (۰۳۵)

۵- شیراز: خیابان ملاصدرا، نبش خلیلی، کتابفروشی خوارزمی، تلفن: ۳۶۴۷۳۷۱ (۰۷۱)

۶- تبریز: فلکه دانشگاه، ابتدای خیابان دانشگاه، کتابفروشی علامه، تلفن: ۳۳۳۴۱۶۶۹ (۰۴۱)

آدرس کانال انتشارات مهکامه: telegram.me/mahkamepublisher

فهرست مطالب

مقدمه	۹
فصل اول: کلیات	۱۱
۱-۱- رُئوتوریسم چیست؟	۱۳
۲-۱- اهمیت و مزیت‌های رُئوتوریسم	۱۹
۳-۱- دامنه فعالیت رُئوتوریسم	۲۲
۴-۱- رُئوتوریست	۲۳
۵-۱- رُئوپارک	۲۵
۶-۱- مروری بر رُئوتوریسم جهان و ایران	۲۶
۷-۱- دینفعان در رُئوتوریسم	۳۰
۸-۱- تمایز بین اکوتوریسم و رُئوتوریسم	۳۳
۹-۱- چرا رُئوتوریسم؟	۳۸
۱-۹-۱- رُئوتوریسم، جامعه محور است.	۳۹
۲-۹-۱- رُئوتوریسم وسیله حراست از منطقه می‌باشد.	۴۱
۳-۹-۱- رُئوتوریسم تجربه محور است.	۴۱
۴-۹-۱- رُئوتوریسم هم راستای میراث هنر و فرهنگ است.	۴۲
۵-۹-۱- ارزش‌های رُئوتوریسم کیفیتی هستند نه کمیتی.	۴۲
فصل دوم: مدیریت رُئوتوریسم	۴۳
۱-۲- مقدمه	۴۵
۲-۲- گرایش‌ات جهانی در رُئوتوریسم	۴۸
۳-۲- خصوصیات مطلوب مدیریت رُئوتوریسم	۵۰
۴-۲- ابعاد مدیریت رُئوتوریسم	۵۱
۵-۲- رُئوتوریسم آگاهانه	۵۳
۶-۲- مدیریت استراتژیک رُئوتوریسم	۵۴

- ۷-۲- بازاریابی ژئوتوریسم..... ۵۵
- ۸-۲- آموزش و اهمیت آن در ژئوتوریسم..... ۵۷
- ۹-۲- ارزیابی و نظارت..... ۵۹
- ۱۰-۲- طرح مدیریت ژئوتوریسم..... ۵۹
- ۱۱-۲- مطالعات موردی مدیریت مقصد ژئوتوریسم..... ۶۱
- فصل سوم: رقابت پذیری مقاصد ژئوتوریسم..... ۶۹
- ۱-۳- مقصد گردشگری..... ۷۱
- ۲-۳- اجزاء اصلی مقصد گردشگری..... ۷۲
- ۳-۳- بازاریابی مقصد گردشگری..... ۷۴
- ۴-۳- عوامل مؤثر بر جذب گردشگران به یک مقصد..... ۷۵
- ۵-۳- رقابت پذیری مقصد گردشگری..... ۷۶
- ۶-۳- مروری بر مفاهیم رقابت پذیری مقصد..... ۸۴
- ۱-۶-۳- مدل رقابت..... ۸۵
- ۱-۱-۶-۳- مزیت نسبی و رقابت پذیری..... ۸۸
- ۲-۱-۶-۳- نیروهای محیط خرد و بزرگ..... ۸۹
- ۳-۱-۶-۳- منابع اصلی و جاذبه ها..... ۹۰
- ۴-۱-۶-۳- عوامل و منابع پشتیبان..... ۹۱
- ۵-۱-۶-۳- خط مشی، برنامه ریزی و توسعه مقصد (DPPD)..... ۹۲
- ۶-۱-۶-۳- مدیریت مقصد..... ۹۴
- ۷-۱-۶-۳- عوامل تعدیل کننده و تقویت کننده: پارامترهای معرف توان بالقوه مقصد..... ۹۵
- ۸-۱-۶-۳- جمع بندی مدل کراچ و ریچی..... ۹۵
- ۲-۶-۳- مدل پورتر..... ۹۶
- ۱-۲-۶-۳- شرایط عوامل..... ۹۹
- ۲-۲-۶-۳- شرایط تقاضا..... ۱۰۰
- ۳-۲-۶-۳- صنایع مرتبط و حمایتی..... ۱۰۰
- ۴-۲-۶-۳- ساختار بازار، رقابت، سازمان و استراتژی..... ۱۰۱
- ۵-۲-۶-۳- دولت محلی..... ۱۰۲
- ۳-۶-۳- نظریه پون..... ۱۰۲

۱۰۶.....	۳-۶-۴- مدل دوتنر و کیم.....
۱۰۹.....	۳-۶-۵- مدل حسن.....
۱۱۱.....	۳-۶-۶- مدل اینرایت و نیوتن.....
۱۱۲.....	۳-۷-۷- مروری بر شاخص‌های رقابت‌پذیری مقصد.....
۱۱۲.....	۳-۷-۱- شاخص‌های اقتصادی.....
۱۱۲.....	۳-۷-۲- شاخص‌های سیاسی.....
۱۱۳.....	۳-۷-۳- شاخص‌های اجتماعی- فرهنگی.....
۱۱۴.....	۳-۷-۴- شاخص زیست‌محیطی.....
۱۱۴.....	۳-۷-۵- شاخص‌های توسعه زیرساخت و عرضه خدمات.....
۱۱۵.....	۳-۷-۶- شاخص منابع انسانی.....
۱۱۵.....	۳-۷-۷- شاخص بازار گردشگری، قیمت و کیفیت زندگی.....
۱۱۶.....	۳-۷-۸- شاخص‌های رفاه و نرم.....
۱۱۶.....	۳-۷-۹- شاخص‌های معیار ششم توسط مجمع جهانی اقتصاد.....
۱۱۹.....	۳-۸- رقابت‌پذیری مقصد ژئوتوریسم.....
۱۲۲.....	۳-۹- مقصد زمین‌شناختی موفق و رقابتی.....
۱۳۲.....	۳-۱۰- شاخص‌های رقابت‌پذیری مقاصد ژئوتوریسم در ایران.....
۱۴۵.....	منابع.....

مقدمه

ژئوتوریسم^۱، همان اکوتوریسم به اضافه مفاهیم زمین‌شناختی است. ژئوتوریسم، نوعی گردشگری زیست‌محیطی پایدار، با تمرکز بر مناطق طبیعی است که هدف آن بالابردن مفهوم فرهنگ و آثار زمین‌شناسی و نیز با ارزش شمردن و حفاظت از آن می‌باشد. ژئوتوریسم، گردشگری زمین‌شناختی پایدار با تمرکز خاص بر روی محیط طبیعی است بطوریکه موجب بالا بردن درک فرهنگی و محیطی و نیز قدردانی و حفاظت از زمین می‌گردد. ژئوتوریسم با مسافرت گروه‌های کوچک به مناطق نسبتاً بکر و دورافتاده، با رویکرد احترام به زمین و فرهنگ سنتی و محلی آغاز گردیده است. اکنون گردشگری یک صنعت بزرگ جهانی با میزان تأثیر بالا تبدیل شده است و ژئوتوریسم یک شاخه مهم در این صنعت است. از معایب رونق بی‌رویه ژئوتوریسم این است که ممکن است نزد گردشگران کم اهمیت جلوه کند. به ویژه اینکه اکنون بیشترین تأثیر منفی آن مربوط به سفر انبوه در مناطق آسیب‌پذیر است.

تورهای با ماهیت زمین‌شناسی، به بازدید از مناطق طبیعی و توضیح فرآیند تشکیل آن‌ها می‌پردازند. برای ایجاد یک نگرش جامع به ژئوتوریسم، گردشگران علاوه بر تماشای محیط طبیعی بی‌جان، می‌توانند از تفاسیر زمین‌شناسی آن لذت ببرند. بنابراین باعث افزایش حمایت آنان جهت نگهداری از پدیده‌های زمین‌شناسی برای نسل آینده می‌شود. هرکجا گردشگری منافع محیطی مستقیمی را به محل مورد بازدید می‌رساند، باعث جلب حس همدلی بازدیدکنندگان برای حفظ میراث منطقه و افزایش وفاداری آنان می‌شود.

از آنجایی که ژئوتوریسم به صورت یک محصول گردشگری با مکمل دانش است، افراد حرفه‌ای، متخصصین، مجربین و نیز مرفهین جامعه را جذب می‌نماید. به علاوه معلمان و محصلین در محیط دلپذیر و خارج از کلاس درس، بر تجربیات عملی خود می‌افزایند. همچنین برای ایجاد انگیزه بیشتر و کمک به پیشرفت در حرفه‌شان، می‌توان به آنان مدرک ارائه داد.

متخصصین زمین‌شناسی باید ژئوتوریسم را به عنوان یک راهبرد کلیدی، به هر دو صورت مقدماتی و پیشرفته بپذیرند. در این حالت ژئوتوریسم می‌تواند برای طبیف عظیمی از افراد جامعه تجربیات مفید آموزشی و اجتماعی به ارمغان بیاورد. بنابراین، لازم است که به مقاصد ژئوتوریسم که میراث زمین هستند، توجه ویژه‌ای گردیده و به طور اصولی با اعمال راهکارهای مدیریتی در جهت توسعه و حفاظت آن اهتمام نمود.